

ЗБИТОК ВІД ЗМІШАНОЇ ІНВАЗІЇ КОРІВ, ВИКЛИКАНОЇ ФАСЦІОЛАМИ, ПАРАМФІСТОМАМИ, ДИКРОЦЕЛІЯМИ Й СТРОНГІЛЯТАМИ ОРГАНІВ ТРАВЛЕННЯ

***О. В. Кручиненко, кандидат ветеринарних наук,
Полтавська державна аграрна академія***

Наведено результати впливу змішаної інвазії, викликані фасціолами, парамфістомами, дикроцеліями й стронгілятами органів травлення на молочну продуктивність корів. Встановлено, що змішана інвазія спричинює економічний збиток господарству, що в розрахунку на одну інвазовану тварину становить 756 грн. У корів знижуються надої молока на 10,3 %, що негативно впливає на показники господарської діяльності.

Змішана інвазія, велика рогата худоба, збиток

Паразитарні хвороби продовжують здійснювати значний вплив на економіку тваринництва [2, 6, 7]. Найпоширенішими гельмінтозами у великої рогатої худоби є фасціольоз, парамфістомоз, дикроцеліоз і стронгілятози органів травлення [1].

Численними дослідженнями встановлено, що довготривале паразитування окремих паразитів і декількох видів одночасно призводить до глибоких та стійких порушень обміну речовин, які проявляються відставанням у рості, втратою продуктивності, зниженням племінної цінності, а й іноді загибеллю тварин [1, 4].

У великої рогатої худоби паразитарні хвороби часто діагностують у вигляді змішаної (асоційованої) інвазії, за якої патогенний вплив на організм тварин збільшується, що відбивається на їх продуктивності.

Так, змішана інвазія, викликана фасціолами й стронгілятами органів травлення, наносить значні економічні збитки господарствам. Зокрема, у корів знижувалися надої на 10,6 %, а у молодняка великої рогатої худоби приріст маси тіла на 45,36 %, що негативно відображалось на економічних показниках господарської діяльності [5].

Метою роботи було визначення економічних збитків від змішаної інвазії корів, спричиненої фасціолами, парамфістомами, дикроцеліями й стронгілятами органів травлення.

Матеріали і методи дослідження. Вплив спонтанної змішаної інвазії на молочну продуктивність корів вивчали протягом 5 місяців у господарстві ТОВ «Джерело» МТФ с. Івашки Полтавського району. За результатами гельмінтокопроовоскопічних досліджень тварин розділили на дві групи: дослідну та контрольну. З цією метою підібрали корів-аналогів по 10 голів із урахуванням їхнього віку, маси тіла, фізіологічного стану та періоду отелення. Корови дослідної групи були спонтанно інвазовані фасціолами, парамфістомами, дикроцеліями й стронгілятами органів травлення. Корови контрольної групи були вільними від гельмінтів.

Утримання та раціон годівлі дослідної та контрольної груп корів у ТОВ «Джерело» МТФ с. Івашки був однаковим (табл. 1).

1. Раціон годівлі корів

№ п/п	Зимовий період		Осінній період	
1.	Солома	2 кг	1.	Зелена маса кукурудзи 30 кг
2.	Сіно	2 кг	2.	Солома 1 кг
3.	Силос	20 кг	3.	Силос 10 кг
4.	Сінаж	10 кг	4.	Дерть різна 3 кг
5.	Жом	5 кг	5.	Шрот соняшниковий 1 кг
6.	Маляс	0,8 кг	6.	Сіль 0,1 кг
7.	Дерть різна	3 кг		
8.	Шрот соняшниковий	2 кг		
9.	Сіль	0,1 кг		

У дослідній та контрольній групах щомісячно проводили облік молочної продуктивності корів протягом 5 місяців з листопада 2011 по березень 2012 р.

Отримані результати обробили статистично [3].

Результати дослідження та їх аналіз. За копроовоскопічного дослідження корів виявляли яйця парамфістом, дикроцелій, фасціол та стронгілят органів травлення. У контрольної групи EI=100 %. Інтенсивність інвазії була різною: парамфістомами $5,3 \pm 0,8$, дикроцеліями – $1,2 \pm 0,11$, фасціолами – $3,3 \pm 1,1$ і стронгілятами органів травлення $7,9 \pm 0,91$ екз. яєць в 1 г фекалій. За результатами проведених досліджень встановлено, що за весь час експерименту середня продуктивність вільних від інвазії корів становила $12,3 \pm 0,3$ кг, а інвазованих – $11,04 \pm 0,4$ кг (табл. 2). Від однієї здорової корови за 150 діб спостережень було отримано 1845 кг молока, а від інвазованих фасціолами, парамфістомами, дикроцеліями й стронгілятами органів травлення – 1656 кг, що на 189 кг менше. На період проведення досліджень реалізаційна ціна 1 ц молока становила 400 гривень. Таким чином, сума недоотриманої молочної продукції за п'ять місяців спостережень склала $189 \times 4,0 = 756$ грн.

2. Вплив змішаної інвазії, викликаній фасціолами, парамфістомами, дикроцеліями й стронгілятами органів травлення (n=10)

Місяць	Кількість молока, кг помісячно	
	дослідна	контрольна
Листопад	$12,7 \pm 1,4$	$12,9 \pm 0,9$
Грудень	$11,9 \pm 1,3$	$13,1 \pm 0,8$
Січень	$10,8 \pm 1,2$	$12,6 \pm 1,5$
Лютий	$10,1 \pm 1,04$	$11,5 \pm 1,01$
Березень	$9,7 \pm 0,9$	$11,2 \pm 1,3$
В середньому	$11,04 \pm 0,4$	$12,3 \pm 0,3$

Збиток від зниження молочної продуктивності тварин внаслідок їх захворювання фасціольозом, парамфістомозом, дикроцеліозом і стронгілятозом органів травлення визначали за формулою:

$$З_3 = М \times (Вз - Вхв) \times Т \times Ц, \text{ де}$$

М – кількість захворілих тварин (ялових маток), гол.;

Вз і Вхв – середньодобова кількість продукції (молока, м'яса) одержана відповідно від здорових та хворих тварин в розрахунку на одну голову, кг;

Т – тривалість спостереження за зміною продуктивності тварин (період карантину, неблагополуччя, перехворювання), днів;

Ц – закупівельна ціна одиниці продукції, грн.

$$З_3 = 10 \times (12,3 - 11,04) \times 150 \times 4 = 7560 \text{ грн.}$$

Висновки

Таким чином, змішана інвазія, викликана фасціолами, парамфістомами, дикроцелями й стронгілятами органів травлення, спричинює значний економічний збиток господарству, що в розрахунку на одну інвазовану тварину становить 756 грн. У корів знижуються надої молока на 10,3 %, що негативно впливає на показники господарської діяльності.

Перспективами подальших досліджень є визначення попереджених економічних збитків внаслідок проведення лікування хворих тварин.

Список літератури

1. Дахно І. С., Клименко О. С. Ефективність деяких антгельмінтиків при змішаних паразитозах великої рогатої худоби / І. С. Дахно, О. С. Клименко // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини: 36. наук, праць ХДЗВА. – Х., 2006. – Вип. 13 (38). – С. 289-294.
2. Дахно І. С. Епізоотологія, патогенез, етіотропна та імунотропна терапія при фасціольозі і дикроцеліозі жуйних тварин: автореф. дис. доктора вет. наук: спец. 03.00.18 / І. С. Дахно. – Х., 2001. – 36 с.
3. Лапач С. Н. Статистические методы в медико-биологических исследованиях с использованием Excel / С. Н. Лапач, А. В. Чубенко, П. Н. Бабич. – К. : Морион, 2000. – 320 с.
4. Мазанний О. В. Фасціольозно-парамфістоматозна інвазія великої рогатої худоби (особливості епізоотології, діагностика та заходи боротьби): автореф. дис. канд. вет. наук: спец. 16.00.11 / О. В. Мазанний. – К., 2006. – 20 с.
5. Сафиуллин Р. Т., Хромов К. А. Ущерб от смешанной инвазии коров и молодняка крупного рогатого скота, вызванной фасциолами и стронгилятами пищеварительного тракта / Р. Т. Сафиуллин, К. А. Хромов // Российский паразитологический журнал. – 2009. – №2. – С. 81-85.
6. Терапевтична та економічна ефективність комбітрему на ранній стадії фасціольозної інвазії корів / І. С. Дахно, Г. П. Дахно, О. В. Кручиненко та ін. // Ветеринарна медицина України. – 2004. – №8. – С. 17-19.
7. Эффективность некоторых антигельминтиков при смешанных трематодозах крупного рогатого скота / С. Ш. Абдулмагомедов, А. А. Рашидов, А. Д. Алиев и др. // Российский паразитологический журнал, 2009. – № 3. – С. 90-92.

Приведены результаты влияния смешанной инвазии, вызванной фасциолами, парамфистомами, дикроцелями и стронгилятами органов пищеварения на молочную продуктивность коров. Установлено, что смешанная инвазия вызывает экономический ущерб хозяйству, что в расчете на одно инвазированное животное составляет 756 грн. У коров снижаются надои молока на 10,3 %, что негативно влияет на показатели хозяйственной деятельности.

Смешанная инвазия, крупный рогатый скот, ущерб

The results of the impact of mixed infestations caused by Fasciola, Paramfistoma, Dykrotseliya and gastro-intestinal strongylates of milk production in cows. Established that mixed infestation causes economic damage economy that per infested animal is 756 grn. In cows reduced milk yield by 10.3 %, which negatively affects the performance of business.

Mixed infestation, cattle, damage